

METODOLOGIJA UTVRĐIVANJA PROMJENJIVIH KAMATNIH STOPA NA DANE KREDITE I PRIMLJENJE DEPOZITE OD FIZIČKIH OSOBA TE NAKNADA KOD FIZIČKIH OSOBA

1. UVOD

Članak 1.

Ovim dokumentom uređuje se metodologija utvrđivanja promjenjivih kamatnih stopa tijekom trajanja ugovornog odnosa po osnovi danih kredita ili primljenih depozita između Jadranske banke d.d. Šibenik (dalje u tekstu Banka) i klijenta-fizičke osobe.

Kamatna stopa se sastoji od više elemenata, a promjena kamatnih stopa ovisi o kretanju ocjene vrijednosti pojedinih elemenata te su u ovoj Metodologiji prikazane kvalitativno i kvantitativno uzročno-posljedične veze i utjecaj njihovog kretanja na visinu promjenjive kamatne stope.

Visina kamatne stope ovisi o vrsti proizvoda, poslovnom odnosu s klijentom, roku na koji je primljen depozit ili odobren kredit, valuti depozita ili kredita, iznosu depozita ili kredita, trenutnom stanju na financijskom tržištu, zakonskim propisima i drugim elementima koji utječu na formiranje kamatne stope.

Banka na temelju ove Metodologije može mijenjati promjenjive kamatne stope na odobrene kredite odnosno depozite, nakon što su prikupljeni potrebni podaci koji utječu na promjenjivu kamatnu stopu.

Stimulativni dodatak koji Banka odobri klijentu kao dodatak na osnovnu kamatnu stopu na primljeni depozit nije predmet ove Metodologije.

Promjenjive kamatne stope mogu biti:

- promjenjive kamatne stope na kredite uslijed promjene nacionalne referentne kamatne stope (NRS)
- promjenjive kamatne stope na depozite.

Sve referentne kamatne stope i drugi relevantni elementi koje Banka primjenjuje u poslovanju javno su dostupni i prezentirani klijentima. Promjena varijabilnih dijelova kamatnih stopa uvjetovana je kretanjem referentne kamatne stope i ne ovisi o volji ugovornih strana.

Banka će o promjeni iznosa obveze po kreditu uvjetovane promjenom kamatnih stopa obavijestiti klijenta najmanje 15 dana prije dospjeća takve promjene.

1.1. KORISNICI AKTA

Članak 2.

Odredbi Metodologije moraju se pridržavati klijenti, svi zaposlenici Direkcije poslova sa stanovništvom i Direkcije podrške.

1.2. UTJECAJ NA POSLOVNI PROCES

Članak 3.

Ovaj akt utječe posredno na sve poslovne procese Banke.

2. PROMJENJIVE KAMATNE STOPE NA ODOBRENE KREDITE

Članak 4.

Promjenjive kamatne stope na kredite odobrene fizičkim osobama mijenjaju se uslijed promjene referentnih kamatnih stopa (PKSR) te se utvrđuju na slijedeći način:

$$PKSR = RKS + F_p$$

RKS Referentna kamatna stopa
F_p Fiksni parametar

2.1. Referentne kamatne stope

Članak 5.

Referentne kamatne stope mijenjaju se i utvrđuju u skladu s opće prihvaćenim načelima na novčanom tržištu. Kretanje referentnih kamatnih stopa javno je dostupno na internet stranicama: euribor (www.euribor.com), libor (www.bbalibor.com), zibor (www.reuters.hr) itd.

2.2. Nacionalne referentne kamatne stope

Članak 6.

Banka mijenja promjenjive kamatne stope na dane kredite fizičkim osobama uslijed promjene nacionalnih referentnih kamatnih stopa. Promjenjive kamatne stope uslijed promjene nacionalnih referentnih kamatnih stopa utvrđuju se na slijedeći način:

$$PNRSK = NRS + F_p$$

NRS Nacionalna referentna stopa
F_p Fiksni parametar

Članak 7.

Nacionalna referentna stopa (dalje u tekstu NRS) predstavlja prosječni trošak izvora sredstava hrvatskog bankarskog sektora (banaka i štednih banaka) s obzirom na određeni protekli period, vrstu izvora (depoziti fizičkih osoba, depoziti pravnih osoba iz nefinancijskog sektora i ostali izvori sredstava) i relevantnu valutu. Dakle, NRS predstavlja prosječnu kamatu koju bankovni sektor plaća kako bi pribavio sredstva potrebna za kreditno poslovanje. NRS je stopa koju definira, izračunava i objavljuje Hrvatska udruga banaka (dalje u tekstu HUB) na temelju podataka koje dostavlja Hrvatska narodna banka (dalje u tekstu HNB).

Trenutno su formirane slijedeće vrste NRS-a:

- NRS za depozite fizičkih osoba – NRS1 (izračunava se za valute HRK i EUR)
- NRS za depozite fizičkih osoba i nefinancijskog sektora – NRS2 (izračunava se za valute HRK i EUR)
- NRS za sve glavne izvore sredstava od svih fizičkih i pravnih osoba, uključujući i one iz financijskog sektora – NRS3 (izračunava se za valute HRK, EUR, CHF i USD).

Za kredite u kunama Banka će primijeniti NRS izračunat za HRK, dok će za kredite vezane uz valutnu klauzulu primijeniti NRS izračunat za stranu valutu uz čiji tečaj je vezana valutna klauzula (npr. za kredite uz valutnu klauzulu u valuti EUR primijeniti će se NRS za EUR).

HNB javno objavljuje agregirane nekonsolidirane podatke, za svaki kvartal, o kamatnim troškovima na glavne izvore sredstava u tijeku prethodnog kvartala i o stanjima tih glavnih izvora sredstava krajem svakog mjeseca pojedinog kvartala na koje se ti kamatni troškovi odnose.

Navedeni podaci se javno objavljuju na internet stranicama HNB-a (www.hnb.hr) u pravilu 45 dana po isteku kvartala.

Na temelju tih podataka Hrvatska udruga banaka (dalje u tekstu HUB) izračunava vrijednosti pojedinačnog NRS-a po vrstama valuta te ih u pravilu 46 dana po isteku kalendarskog kvartala javno objavljuje na svojim internet stranicama (www.hub.hr). Npr. podatke s krajem prvog kvartala na dan 31. ožujka objavljuje 16. svibnja. Tako objavljeni NRS vrijedi do dana slijedeće objave NRS-a.

Banka kod kredita fizičkim osobama primjenjuje slijedeći NRS utvrđen na osnovi depozita fizičkih osoba:

- šestomjesečni NRS1 za kune („6M NRS1 za HRK“)
- šestomjesečni NRS1 za euro („6M NRS1 za EUR“)

Banka može, osim šestomjesečnih, ugovarati NRS i bilo koje druge ročnosti ako se izračunava i objavljuje po istim pravilima kao i šestomjesečni. Npr. ako je ugovoreno šestomjesečno usklađivanje kamatne stope, promjene kamatne stope će biti 1. srpnja i 1. siječnja, a ako je ugovoreno tromjesečno usklađivanje kamatne stope, promjene kamatne stope će biti 1. siječnja, 1. travnja, 1. srpnja i 1. listopada.

Banka isto tako može, osim NRS-a za fizičke osobe, ugovarati NRS i na bilo koje druge izvore sredstava ako se oni izračunavaju i objavljuju po istim pravilima kao

za depozite fizičkih osoba.

Iznimno, kod kredita koji imaju ugovoreno godišnje anuitetno plaćanje, za određivanje varijabilnog dijela promjenjive kamatne stope, primjenjuje se 12M NRS1 za kune i 12M NRS1 za EUR.

Promjena 12M NRS1 može imati utjecaja na promjenu kamatne stope po kreditu. Kamatna stopa se u svakom referentnom razdoblju mijenja na niže ili na više u punoj mjeri promjene 12M NRS1. U slučaju porasta vrijednosti 12M NRS1, kamatna stopa će porasti u punoj mjeri porasta 12M NRS1, ali samo do Zakonom najviše dopuštene ugovorne kamatne stope. U slučaju pada vrijednosti 12M NRS1, kamatna stopa na kredit će se sniziti za puni iznos pada te vrijednosti.

Banka ima diskreciono pravo da u slučaju povećanja 12M NRS1 može odlučiti u korist klijenta te ne mijenjati kamatnu stopu.

Članak 8.

Fiksni parametar se sastoji od regulatornog troška, premije za rizik, ostalih troškova u vezi kredita te neto zarade banke.

Regulatorni trošak nastaje isključivo kao rezultat primjene zakonskih odredbi Hrvatske narodne banke, Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka itd. (npr. visina obvezne pričuve, trošak osiguranja depozita i sl.).

Premija za rizik odražava nemogućnost korisnika kredita u ispunjavanju svojih obveza prema Banci u skladu s potpisanim ugovorom.

Troškovi kredita su troškovi ugovaranja, obrazaca, vođenja kredita (trošak informatičkog sustava, trošak obavijesti u vezi kredita, ostali opći i administrativni troškovi, troškovi radne snage i sl.).

Neto zarada banke predstavlja razliku između ukupnih prihoda i troškova u vezi kredita, odnosno predstavlja razliku između PNRSK, NRS-a i svih ostalih dijelova Fp.

Uvjeti promjene kamatne stope tijekom otplate kredita

Članak 9.

Promjenjive kamatne stope uslijed promjene referentne kamatne stope na dane kredite fizičkim osobama (PNRSK) tijekom ugovornog odnosa s klijentom Banka može mijenjati samo u slučaju ako se promijeni NRS, dok fiksni parametar (Fp) ostaje nepromijenjen tijekom cijelog ugovorenog razdoblja otplate kredita.

Redovito usklađivanje kamatnih stopa se obavlja šestomjesečno, 01.01. i 01.07. osim kod kredita koji imaju godišnje anuitetno plaćanje u kom slučaju se usklađenje provodi s dd.mm.

Primjer utjecaja povećanja NRS za 0,21 postotna poena na promjenjivu kamatnu stopu kod nenamjenskog kredita:

Nenamjenski krediti	Struktura PNRSK prije povećanja	Promjena NRS-a	Struktura PNRSK nakon povećanja
Nacionalna referentna stopa (NRS)	3,17%	0,21 p.p.	3,38%
Fiksni parametar (F _p)	5,00%	-	5,00%
Promjenjiva kamatna stopa uslijed promjene referentne kamatne stope (PNRSK)	8,17%	0,21 p.p.	8,38%

Obrazloženje: ako se NRS poveća za 0,21 postotna poena ukupna promjenjiva kamatna stopa povećati će se za 0,21 postotna poena.

Napomena: u istom primjeru, ako se NRS smanji za 0,17 postotna poena ukupna promjenjiva

kamatna stopa smanjiti će se za 0,17 postotna poena.

3. PROMJENJIVE KAMATNE STOPE NA PRIMLJENE DEPOZITE

Članak 10.

Promjenjive kamatne stope u depozitnom poslovanju primjenjuju se na depozite po viđenju i stanja po transakcijskim računima.

Kriteriji promjene kamatnih stopa

Članak 11.

Kriteriji koji mogu utjecati na promjene kamatnih stopa na kunske i devizne štedne uloge i depozite Banke su:

1. kretanje kamatnih stopa konkurencije
2. kretanje prosječne aktivne kamatne stope Banke i neto kamatne marže Banke
3. promjena regulatornih propisa.

Ad 1. Kretanje kamatnih stopa konkurencije

Članak 12.

Banka tromjesečno vrši analizu kamatnih stopa konkurencije (banaka na području pretežnog djelovanja Banke – grad Šibenik).

Ako se analizom utvrdi da je u određenom promatranom razdoblju došlo do sniženja visine kamatnih stopa konkurencije, Banka može umanjiti kamatnu stopu na svoje depozite do visine utvrđene promjene, ali ne više od -1,5 postotnih bodova.

Ad 2. Kretanje prosječne aktivne kamatne stope Banke i neto kamatne marže Banke

Članak 13.

Banka tromjesečno utvrđuje prosječnu kamatnu stopu na svoje plasmane. Kamata se utvrđuje po principu ostvarene godišnje kamatne stope gdje se u obzir uzima odnos ostvarenih kamatnih prihoda i kamatonosne aktive iz čega se utvrđuje procijenjena godišnja kamatna stopa. Kamatonosna aktiva predstavlja aritmetičku sredinu utvrđenih stanja koncem svakog tromjesečja u toku poslovne godine. U stanje ulazi sva aktiva koja nosi određenu kamatu.

Kod utvrđivanja kamatnih prihoda uključuju se svi prihodi koji se sukladno zakonskim propisima tretiraju kamatnim приходima.

Ukoliko se utvrdi da dolazi do smanjenja tako utvrđene kamatne stope za više od 0,15 postotnih bodova, a navedeno smanjenje negativno utječe na kamatnu maržu Banke za više od 0,05 postotnih bodova, Banka za utvrđeno smanjenje može izvršiti smanjenje kamatnih stopa na oročene depozite, ali ne više od -1,5 postotnih bodova.

Također, ukoliko se utvrdi da dolazi do povećanja tako utvrđene kamatne stope za više od 0,15 postotnih bodova, a navedeno povećanje pozitivno utječe na kamatnu maržu Banke za više od 0,05 postotnih bodova, Banka za utvrđeno povećanje može izvršiti povećanje kamatnih stopa na oročene depozite, ali ne više od +1,5 postotnih bodova.

Ad 3. Promjena regulatornih propisa

Članak 14.

Ukoliko dođe do promjene regulatornih propisa koji utječu da cijena pokrića depozita Banke poraste, za tako utvrđenu razliku Banka može umanjiti kamatnu stopu na depozite kako bi cijena pokrića depozita ostala nepromijenjena u odnosu na razdoblje prije promjene regulatornih propisa.

Također, ukoliko dođe do promjene regulatornih propisa koji utječu da se cijena pokrića depozita Banke smanji, za tako utvrđenu razliku Banka može uvećati kamatnu stopu na depozite kako bi cijena pokrića depozita ostala nepromijenjena u odnosu na razdoblje prije promjene regulatornih propisa.

Cijena pokrića depozita predstavlja kamatnu stopu na plasmane koju Banka mora ostvariti da slobodnim sredstvima depozita koji nisu uvjetovani monetarnim propisima, pokrije cijenu koštanja depozita.

Navedena analiza provodi se u slučaju promjene regulatornih propisa.

Oročeni depoziti

Članak 15.

Banka od 01.10.2018. godine ugovara oročene depozite isključivo uz fiksnu kamatnu stopu.

Na depozite ugovorene prije 01.10.2018. godine uz promjenjivu kamatnu stopu i automatsku obnovu prilikom obnavljanja se primjenjuje fiksna kamatna stopa sukladno Odluci o visini kamatnih stopa, važeća na dan prolongata, a koja ovisi o vrsti, roku, valuti i iznosu depozita.

Promjena uvjeta za vrijeme trajanja oročenog depozita

Članak 16.

Banka u skladu sa svojom poslovnom odlukom može mijenjati rokove na koje se mogu obnoviti oročeni depoziti te mijenjati vrstu kamatne stope (promjenjiva odnosno fiksna) koja se primjenjuje na pojedine vrste, valute, iznose i rokove oročenja.

Sve promjene iz prethodnog stavka ove točke Metodologije Banka će prethodno objaviti na način kako je to propisano za objavu izmjena i dopuna općih uvjeta za depozitno poslovanje Banke s fizičkim osobama.

Na depozit oročen do dana objave promijenjenih uvjeta, isti se primjenjuju od dana prvog sljedećeg obnavljanja oročenja.

Smatra se da je deponent prihvatio promjenu uvjeta depozita u skladu s ovom točkom Metodologije ako do dana obnavljanja oročenja ne raskine ugovor o depozitu, odnosno ne zatraži raskid i isplatu/zatvaranje depozita.

U slučaju da na dan obnavljanja depozita Banka u svojoj ponudi više nema depozit s inicijalno ugovorenim rokom oročenja, oročeni depozit će se obnoviti pod uvjetima koji se u tom trenutku primjenjuju za najbliži, kraći rok oročenja.

4. ZAKONSKA ZATEZNA KAMATA

Članak 17.

Pravila za određivanje visine zakonske zatezne kamate propisana su Zakonom o obveznim odnosima (dalje: zakon). Sukladno odredbama zakona, ista se određuje polugodišnje i to uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima za tri postotna poena.

Informaciju o visini kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima objavljuje Hrvatska narodna banka a primjena nove visine zakonske kamatne stope je sukladno objavi.

5. NAKNADE

Članak 18.

Banka može obračunavati naknade za usluge u depozitnom i kreditnom poslovanju s građanima.

Promjena visine naknada predstavlja novo određivanje visine postojećih naknada i provodi se na temelju odluke Banke.

Visinu naknada Banka je ovlaštena promijeniti uslijed promjene uvjeta, troškova i okolnosti poslovanja za usluge i proizvode na temelju kojih se naplaćuju naknade.

Navedene promjene se odnose na:

- administrativne troškove (poštarina, ispis dokumentacije za potrebe klijenata, trošak telefonskih razgovora s klijentima i sl.),
- promjene procesa povezanih s realizacijom usluge (zbog uvođenja dodatnog angažmana u procesu zbog zahtjeva za većom razinom sigurnosti pružanja usluge ili zbog unaprjeđenja kvalitete usluge),
- promjene visine naknada kod konkurencije za istovrsne ili slične štedne i kreditne proizvode.

Banka na temelju navedenih promjena može donijeti odluku o visini promjene naknada i uvjetima naplate te samostalno odlučuje hoće li iskoristiti mogućnost naplate naknade u visini stvarne promjene troška.

Banka će redovito, a najmanje tromjesečno pratiti naprijed navedene kriterije i u skladu s njima odlučiti o promjeni i visini promjene naknada.

Po pojedinom proizvodu Banka može s klijentom ugovoriti nižu naknadu od naknade utvrđene u Odluci o naknadama i to izraženu u postotku od iznosa ugovora ili transakcije, ili u apsolutnom iznosu.

Banka može u svakom trenutku u cilju poticanja korištenja proizvoda svojom Odlukom smanjiti visinu naknade ili u potpunosti ukinuti obračun naknade, neovisno o promjeni stvarnih materijalnih i regulatornih troškova.

Banka može polugodišnje revidirati pretpostavke i elemente koji se uzimaju pri izračunu vrijednosti promjene naknada.

Ako Banka promijeni visinu naknade, o istom se klijenti prethodno izvještavaju putem javne objave, na internetskim stranicama Banke i u poslovnim prostorima Banke, koja mora sadržavati točno utvrđene kriterije po osnovu kojih je izmijenjena naknada, 15 dana prije datuma početka primjene izmijenjene naknade, odnosno najmanje dva mjeseca prije datuma početka primjene izmijenjene naknade kod transakcijskih računa.

6. AŽURIRANJE AKTA

Članak 19.

Ažuriranje akta vrši se sukladno člancima 10. i 11. „Pravilnika za izradu akata banke“.

7. STUPANJ POVJERLJIVOSTI

Članak 20.

Akt je klasificiran u klasifikacijski razred javno, sukladno članku 7. „Pravilnika o zaštiti povjerljivosti podataka“

8. REVIDIRANJE

Članak 21.

Revidiranje akta vrši se sukladno članku 16. „Pravilnika za izradu akata banke“.

9. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Metodologija stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01.10.2018. godine kojim danom prestaje primjena Odluke o kriterijima za promjenu kamatnih stopa i naknada Banke u poslovanju s građanima od 17. lipnja 2015. godine.

S danom stupanja Metodologije na snagu uvjeti kredita i depozita koji su ugovoreni ili deponirani do tog datuma se mijenjaju na način kako je to određeno u prethodnim točkama Metodologije.